HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אשאם הוזקקו זה לזה שמעכבין זה את זה ואיזה הוא זיקה שלהן בשחיטה אמר עולא בעו במערבא תנופה עושה זיקה או אינו עושה זיקה פשוט ליה מדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן שחיטה עושה זיקה מכלל דתנופה אינו עושה זיקה דר' יוחנן גופא קא מיבעיא ליה מיפשט פשיטא ליה לרבי יוחנן דשחיטה עושה זיקה ותנופה אינו עושה זיקה או דלמא שחיטה פשיטא ליה ותנופה מספקא ליה תיקו א"ל ר' יהודה בר חנינא לרב הונא בריה דרב יהושע והא כי כתיב 1קודש יהיו לה' לכהן בתר תנופה כתיב ופליגי בן ננס ור' עקיבא וליטעמיך בתר תנופה ולא בתר שחיטה אלא מאי אית לך למימרא מעיקרא קאי ומאי קדש יהיו לה' לכהן דבר שסופו לכהן הכא נמי דבר שסופו לכהן ושחיטה עושה זיקה ורמינהי געד שלא שחטה נפרס לחמה יביא לחם אחר ושוחט משששחטה נפרס לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא והלחם פסול נזרק הדם תורם מן השלם על הפרוס דעד שלא שחטה יצא לחמה מכניסה ושוחט משששחטה יצא לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא והלחם פסול נזרק הדם תורם ממה שבפנים על שבחוץ עד שלא שחטה נטמא לחמה מביא לחם אחר ושוחט משששחטה נטמא לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו יצא שהציץ מרצה על הטמא והלחם פסול נזרק הדם תורם מן הטהור על הטמא ואי ס"ד שחיטה עושה זיקה כיון דהוזקקו זה לזה בשחיטה איפסיל ליה א] לחם תיפסל נמי תודה א)שאני תודה דרחמנא קרייה שלמים מה שלמים קרבים בלא לחם אף ב] תודה קרבה בלא לחם א"ר ירמיה אם תמצא לומר תנופה עושה זיקה אבד הלחם

אבדו

שאם הוזקקו זה לזה. שהיו ביחד ואח"כ אבד לחם או כבשים שמעכבין זה לזה והנותר לפנינו יצא לבית השריפה דנדחה באבוד חבירו: **ואיזו זיקה שלהן.** הקובעתן יחד: **שחיטה.** שאם היה לחם בשעת שחיטה ואח"כ אבד או לחם או כבשים אבד הכל: **תנופה.** ג] כבשים היו מניפין (א) עם הלחם מחיים בפ' כל המנחות באות מצה (לקמן סא.): **ופליגי בן ננס ור' עקיבא.** וש"מ דאין תנופה עושה זיקה: **ולא בתר שחיטה.** בתמיה. הא ודאי דלכהן לא הוי אלא לאחר שחיטה: **מעיקרא.** קודם שחיטה: **עד שלא שחטה.** לתודה. (ב) לחם תודה אין מתקדש אלא בשחיטתה בפרק התודה (לקמן דף עח:) דכתיב קרבנו על זבח (התודה) וגו' (ויקרא ז) מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח: **נפרס לחמה.** לא ידענא מנלן דמיפסל לכולהו משום דנפרסה אחת מהן ונראה בעיני דמלחם ד] הפנים גמר שהיא ה] ב)מנחת תודה וכתיב בה היא ו] ג)(קדש קדשים הוא) (שם כד) שאם נפרסה אחד מחלותיה [כולן] פסולות: **הדם יזרק.** ° לשם שלמים ולא לשם תודה ז]: **נזרק הדם.** עד שלא נפרס הלחם: **תורם.** ח] כדכתיב והקריב ממנו אחד מכל קרבן (שם ז) דמ' חלות היו והיה תורם אחד מעשר לכהן והשאר לבעלים בריש פרק התודה (לקמן דף עז:): **מן השלם.** ולא מן הפרוס דתניא בהתודה (שם עז:) אחת שלא יטול פרוס: **יצא לחמה.** חוץ לחומת ירושלים: **מכניסה ושוחט.** דכל זמן שאינו קדוש בשחיטה אינו נפסל ביוצא: **הדם יזרק.** ° לשם שלמים: **תורם ממה שבפנים על שבחוץ.** ולא שיאכל אותו שיצא אלא יחשב במנין להיות תרומתו תרומה ולהכשיר את הפנימיות. כל יוצא דתודה לאו חוץ לעזרה קאמר אלא חוץ לעיר דהא התודה ולחמה נאכלין בכל העיר: **משחטה נטמא לחמה הדם יזרק.** לשם תודה והבשר יאכל בתורת תודה: **וידי נדרו יצא.** דהציץ מרצה על אכילתן לענין טומאה ט]: **ותיפסל נמי תודה.** ולא תזרק אפילו שלא לשמה: **רחמנא קרייה שלמים.** תודת שלמיו [ויקרא ז] י] משמע דאע"פ שהיתה תודה בשעת לחמה חוזרת להיות שלמים בלא לחם אבל כבשי עצרת עם לחמה ד)קרוי שלמים: **אבד הלחם.** אחר תנופה:

בעו

ואיזו היא זיקה שלהן זו שחיטה. דאם אבד הלחם אבדו הכבשים ואם אבדו הכבשים אבד הלחם והיינו כרבי דאמר לקמן (ד' מז.) כבשי עצרת אין מקדשין הלחם אלא בשחיטה ולרבי אלעזר בר' שמעון ה) (קשה) נהי דאם אבד הלחם אבדו הכבשים כדאמר רבי יוחנן לקמן (שם) הכל מודים שצריך שיהא לחם בשעת שחיטה מכ"מ אבדו כבשים אמאי אבד הלחם הא אית ליה פדיון ו) ז) (כדפי' בקונט') בפ"ק דפסחים (ד' יג:) גבי לחמי תודה ונפרקינהו ונפקינהו לחולין כמאן כרבי דאמר וכו' משמע דלרבי אלעזר בר"ש נפקי לחולין ולא מסתבר לחלק דשאני הכא דאיכא תנופה מחיים דהא מספקא לן אי עושה זיקה כל שכן דלא מסייעא לקדש ותו דאמרינן לקמן (ד' מז:) שחט שני כבשים על ארבעה חלות מושך שתים מהן ח) ומניחן והשאר נאכלות בפדיון אע"ג דאיכא תנופה ט) בכולהו וצ"ע ומשמע התם דלרבי אלעזר בר' שמעון פודן בחוץ ונאכלין בחוץ והא דאיפליגו אביי ורבא לקמן (שם.) במילתיה דרבי דאמר קדוש ואינו קדוש אביי אמר קדוש ואינו י) ניתר רבא אמר קדוש ואינו כ) נפדה ואמרי' לאביי תפיס פדיונו לרבא לא תפיס אלמא לאביי לרבי נמי נפקי לחולין ואם כן מאי אבד הלחם דהכא ואין לומר אבד מליקרב דפשיטא ל) דאכתי חזו יא] מ) לדבר אחר מ"ש מלחם אחר וש"מ כיון דנפדו פקעה קדושת תנור ורבי דסבירא ליה תנור מקדש נ) אי אפי' לה בתנור דחול לא מקדשו ותימה הוא וי"ל דלאביי תפיס פדיונו ולא נפיק לחולין והשתא ניחא לשון תפיס דהוה ליה למימר נפדה ותדע דהא רבי הוא דאמר תנור מקדש בסוף רבי ישמעאל (לקמן עב:) ותנן (לקמן ד' ק:) המנחות והנסכים אין להם פדיון משקדשו בכלי ושתי הלחם נמי איקרו מנחה לקמן (ד' נג:) מיהו יש לחלק בין מנחה דבהדי זבח למנחה לחודה כדאיתא בפ"ק (לעיל ו.) והא דלא קאמר איכא בינייהו אליבא דאביי דלרבי אלעזר ברבי שמעון יכול לפדות את הלחם ולרבי אינו יכול יב] וי"ל הא דרבי אלעזר בר' שמעון נמי הכי אית ליה אי ס"ל דתנור מקדש ולאו מטעמיה דהכא ס) דפליג עליה אבל למאי דמפרש איכא בינייהו לאיפסולי ביוצא קדושת כלי אינו מועיל דבר כמו שהוכחתי בפ"ק (שם דף ו.) וסוגיא דפסחים (דף יג:) דסברה דלרבי לא נפקי לחולין כרבא אתיא דלחמי תודה לית להו תנור וא"כ לאביי נפקי לחולין ותימה דמשמע הכא דאי תנופה עושה זיקה ע) אבד הלחם אבדו הכבשים ואמאי הא מדרבי אלעזר בר' שמעון נשמע דקודם שחיטה לרבי כקודם זריקה לר"א ברבי שמעון דמי יג] פ) ואין להם פדיון לכולי עלמא כדאיתא לקמן (דף מז:) גבי שוחט כבשים על ד' חלות דלר"א ברבי שמעון פודן בחוץ וי"ל דהכא קסבר תנור מקדש ולקמן קא סבר אין תנור מקדש והלכך שמעתין אתיא שפיר אף כר"א בר' שמעון אי קסבר תנור מקדש ולקמן איירי אי קסבר אין תנור מקדש אי נמי התם אפילו אפאם בבת אחת אין התנור מקדשן כיון דלא חזו כולהו כי ההיא דסוף לולב וערבה יד] (סוכה דף מט.) צ) דאין שיעור למים מני למלאות בחבית מקודשת ולא איפסלי בלינה אי נמי שאני הכא דאיכא תנופה חשיבא אבל התם כיון שאינה ראויה אלא לשתי חלות לא אלימא ההוא תנופה לאקבועי ואפילו ר"א ברבי שמעון מודה הכא ק) דשחיטה קבעה והא דמיבעיא לקמן (דף מז.) כבשי עצרת ששחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן אותו הלחם מהו באכילה ופריך למאן אי לר"א בר' שמעון האמר זריקה היא דמקדשה כלומר טו] וכל שכן שאסורין באכילה ר) דהא התם הוה תנופה וכדפרשי' ש) ובקונטרס פירש לקמן (דף מח.) גבי פודן בחוץ לר"א בר' שמעון דפריק להו קודם זריקה ת) ומיגו דחזו לקרבן דאי בעי מניף אלימי למיתפס פדיונן והא דבסוף רבי ישמעאל (לקמן דף עב:) משמע דאיפליגו רבי ור"א ברבי שמעון אי הוקבעו בשחיטה אי לא הוקבעו ופירש בקונטרס לשנותן לשם זבח אחר הא ליתא דאפילו בתנופה הוזקקו זה לזה אם תנופה עושה זיקה ועוד קשה דמשמע דלר"א יכול לשנותן לשם זבח אחר והא ליתא דלכולי עלמא אינו יכול לשנותן לשם זבח אחר לפירוש דפירשנו אלא התם מיירי לאפסולי ביוצא: **נפרם** לחמה. תלת גווני קתני נפרס יצא נטמא וכולהו צריכי וצ"ע שלא יקשה מכאן א) לרבא דאמר בפ"ק (לעיל דף יב:) דלמ"ד טז] זריקה מועלת ליוצא דבחסרות מודה: **משחטה** נטמא לחמה הדם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו יצא והלחם פסול. הך גירסא איתא בספרים ותימה דמדקתני יצא אלמא קסבר הציץ מרצה על אכילות והדר קאמר והלחם פסול משמע דאפילו נטמא מקצתו פסול כולו יז] ועוד דהוה ליה למיתני תורם מן הטהור על הטמא כדקתני סיפא גבי נזרק הדם לכך נראה דגרסינן וידי נדרו לא יצא ותימה דלעיל (דף כה.) דייק מאן שמעת ליה דאמר אין זריקה מועלת ליוצא רבי אליעזר יח] וקסבר הציץ מרצה על אכילות והא הכא קתני משחטה יצא לחמה ידי נדרו לא יצא וסברה דאין הציץ מרצה על אכילות: **דרחמנא** קרייה שלמים. אף על גב דכבשי עצרת נמי איקרו שלמים יט] לא דמי שהרי הם קדשי קדשים ולא ילפינן מקדשים קלים אי נמי לא ילפינן שלמי ציבור משלמי יחיד:

אבדו

מסורת הש"ס

א) [לקמן מז:], ב) מנחה כתודה. צ"ק, ג) צ"ק מ"ז, ד) נ"א לא קרוי, ה) צ"ק מ"ז, ו) נ"א כדאיתא, ז) כדפריך בפ"ק. צ"ק, ח) צ"ל ומניחן. צ"ק, ט) בכולהו ומשמע כו' ונאכלין בחוץ וצ"ע הא כו'. צ"ק, י) גמור. צ"ק, כ) ניתר. צ"ק, ל) דאינו חזי לזבח אחר. צ"ק, מ) נ"א לתודה, נ) נ"א והוי כאילו, ס) פליג. צ"ק, ע) צ"ל אבדו הכבשים אבד הלחם. צ"ק, פ) ואית להם. צ"ק, צ) למ"ד דיש. צ"ק, ק) נ"א דתנופה. צ"ק, ר) דהתם הוי תנופה וכדפי' רש"י. צ"ק, ש) זהו תירוץ על התימה ועיין רש"ק, ת) מיגו. צ"ק, א) [צ"ל לרב הונא],

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תנופה וכו' מניפין מחיים עם הלחם בפרק: (ב) ד"ה עד שלא שחטה לתודה אין הלחם מתקדש דלחם תודה:

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הדם יזרק לשם שלמים. עיין לקמן דף מז ע"ב תוד"ה והרי תודה:

◆

מוסף רש"י

שאני תודה דרחמנא קריה שלמים. תודת שלמיו, כדאמרן לעיל מה שלמים קרבי בלא לחם אף תודה קרבה בלא לחם וכו' (להלן מז:).

◆

רבינו גרשום

שאם הוזקקו זה לזה שאם נשחטו הכבשים א) לשם הלחם: תנופה קודם שחיטה עושה זיקה אי לא: א"ל רב יהודה אמאי מספקא לי' בתנופה אי עושה [זיקה] והכתיב קדש יהיו לה' לכהן בתר תנופה כתיב דרישיה דקרא כתיב והניף אותם. ופליגי בן ננס ור' עקיבא ואי סלקא דעתך דתנופה עושה זיקה אמאי פליגי. אלא מדפליגי ש"מ דפשיטא להו דתנופה אינה עושה זיקה ומשום הכי פליגי: ולטעמיך הא בתר שחיטה נמי כתי' יהיו לה' לכהן שכבר נשחט וראוי לכהן מי נימא נמי דבתר שחיטה פליגי הא א"ר יוחנן הכל מודים אלא מאי אית לך למימר מעיקרא קאי כלומר האי קרא לאו בתר שחיטה כתי' אלא קודם שחיטה ומאי קדש לה' לכהן דבר שסופו לכהן לאחר שנשחט: הכא נמי לא תימא דבתר תנופה כתיב אלא קודם תנופה וקודם תנופה פליגי הילכך אכתי מספקא אי תנופה עושה זיקה אי לא: עד שלא שחטה נפרס לחמה של תודה: הדם יזרק שלא לשם תודה אלא לשם שלמים. והבשר יאכל שלא לשם תודה והלחם פסול משום דשחיטת הזבח מקדש הלחם משום הכי אינו מביא לחם אחר מאחר שנשחט אלא הלחם פסול: נזרק הדם ואח"כ נפרס הואיל וזריקה מתרת ובשעת זריקה היה שלם כשר הוא הלחם אבל תורם מן השלם על הפרוס היינו תורם דמארבעים חלות היה תורם ד' אחת מכל מין דכתיב והקריב ממנו אחד שלא יטול פרוס מכל קרבן תרומה לה' יוצא דינו כנפרס: אבל נטמא לחמה יש לו דין אחר: הדם יזרק לשום תודה והבשר יאכל לשום תודה וידי נדרו יצא דציץ מרצה על אכילות ואין מרצה על יוצא: שאני תודה דרחמנא קריה שלמים דכתיב וזאת תורת זבח השלמים וגו' אם על תודה יקריבנו משום הכין הדם יזרק לשם שלמים כי נטמא הלחם. ואי אמרת הואיל וכן הוא כבשי עצרת שהזקיקו עם הלחם בשחיטה אמאי מעכבי הלחם הא איקרו שלמים דכתיב ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים ג) הא לא קשיא זבח שלמים איקרו ולא דבר אחר אבל הכא איקרי תודה ואיקרי זבח שלמים:

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פי"ז מהלכות פסוה"מ הלכה כ]:

קד ב מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הל' יט ופי"ז מהל' פסוה"מ הלכה יח:

קה ג ד מיי' פי"ב מהל' פסוה"מ הלכה יד:

◆

תורה אור השלם

1. וְהֵנִיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְיָ עַל שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַייָ לַכֹּהֵן: ויקרא כג כ

◆

שיטה מקובצת

א] לחם ותיפסל: ב] תודה קרבה בלא לחם. ודוקא שלא לשמה מקריב לה א"נ אפילו לשמה: ג] הכבשים: ד] הפנים גמר. גליון א"נ משום דכתיב אחד מכל קרבן שלא יטול פרוס ובעינן שיהא כולן ראויות לכהן. תו"ח. ועיין תוס' לקמן (דף נב ע"ב): ה] מנחה כלחם תודה: ו] תיבות קדש קדשים הוא נמחק: ז] תודה. עיין תוס' לקמן (דף מז ע"ב): ח] תורם דכתיב: ט] טומאה: והלחם פסול. ולא ידענא אמאי כיון דזריקה כשירה לחם הטהור אמאי פסול ונראה בעיני דגרסי' וידי נדרו לא יצא והאי תנא סבירא ליה אין הציץ מרצה על אכילה וכן מצאתיה בתוספתא ולבי מגמגם: י] תיבת משמע בס"א אינו: יא] חזו לכבשים אחרים דמאי שנא. ועיין תוס' לקמן (דף נ ע"ב): יב] יכול. גליון וי"ל דלא חשיב נפקותא דכיון דלרבי הא דלא נפקי לחולין היינו משום דתנור מקדש ה"נ הו"א לרבי אלעזר אי סבר דתנור מקדש אבל לאפסולי ביוצא (דמשני) [דחשיב שאני] התם הדבר תלוי בשחיטה: יג] דמי ויש: יד] וערבה דאמרי' קסבר דאין שיעור למים ואי מייתי במקודשת איפסלו להו בלינה אבל אי אמרינן דיש שיעור: טו] כלומר אינו ר"ל שיהא לו פדיון: טז] דלמ"ד אין זריקה: יז] פסול כולו. אפי' הטהור: יח] אליעזר וקתני דציץ מרצה על אכילות משמע דשום תנא ליכא אלא ר' אליעזר והא איכא האי תנא דסבר אין זריקה מועלת ליוצא ומש"ה אמר רש"י ולבי מגמגם כך פי' הר"ר אלחנן: עוד שם וי"ל דבקל סותר התם סברא דאיפוך אי נמי מצי למימר דלא כר' אליעזר אלא כרבי עקיבא וקסבר אין הציץ מרצה וע"כ לא קאמר רבי עקיבא זריקה מועלת ליוצא ה"מ לאימורים אבל בלחמי תודה דלאו גופיה דזביחה מודה דאין זריקה מועלת ליוצא לכ"ע והכי משמע פ' כל התדיר (דף צא ע"א) גבי אימורים קדשים קלים כשיצאו ומוקי פלוגתייהו כי הדר עיילינהו בדאיתנהו אבראי כ"ע לא פליגי ומשני ה"מ גבי שתי הלחם דלאו גופיה דזבח הן כך תירץ הר"מ. תו"ח. וא"כ אפשר דהאי ברייתא אתיא כר"ע ולדידיה אין הציץ מרצה על אכילות אבל ר"א אימא לעולם שפיר אית ליה הציץ מרצה על אכילות כדאיתא בהקומץ רבה: יט] שלמים. וי"ל דלא דמי דגבי תודה הוה מקרא דגבי תודה כתיב זאת תורת זבח השלמים אם על תודה יקריבנו וגו' ע"כ תו"ח:

א) אולי צ"ל שאם נשחטו הכבשים ואח"כ אבד הלחם אבדו הכבשים. ג) עי' תוס' ד"ה דרחמנא.